

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3
The 3rd STOU Graduate Research Conference

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกอ้อยโรงงานของเกษตรกรในอำเภอศรีษะนาลัย จังหวัดสุโขทัย
Factor Affecting the Decision on Sugarcane Production of Farmers in
Si Satchanalai District of Sukhothai Province

วิรมณ ปรางทอง (Wiramon Prangthong)* สินีนุช ครูทเมือง แสนเสริม (Sineenuch Khrutmuang Sanserm)**

ภรณ์ี ต่างวิวัฒน์ (Paranee Tangwiwat)***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร (2) สภาพทั่วไปและกระบวนการปลูกอ้อยโรงงานของเกษตรกร (3) การตัดสินใจปลูกอ้อยโรงงานของเกษตรกร (4) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกอ้อยโรงงานของเกษตรกร และ (5) ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการปลูกอ้อยโรงงาน

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ศึกษาคือ เกษตรกรผู้ปลูกอ้อยโรงงานในอำเภอศรีษะนาลัย จังหวัดสุโขทัย ที่ปลูกอ้อยโรงงานในปีการผลิต 2554/55 จำนวน 1,277 คน ทำการสุ่มตัวอย่าง จำนวน 305 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ และทำการจับฉลากจากรายชื่อเกษตรกรจนครบจำนวนกลุ่มตัวอย่าง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความหมาย และวิเคราะห์ถดถอยพหุ

ผลการวิจัยพบว่า (1) เกษตรกรเกือบสองในสามเป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 47.11 ปี ส่วนใหญ่สมรสแล้ว จบการศึกษาระดับประถมศึกษา สมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.81 คน เกือบทั้งหมดเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร ประสบการณ์ปลูกอ้อยเฉลี่ย 9.39 ปี พื้นที่ปลูกอ้อยเฉลี่ย 44.57 ไร่ แรงงานในครัวเรือนช่วยผลิตอ้อยเฉลี่ย 2.21 คนจ้างแรงงานช่วยผลิตอ้อยเฉลี่ย 13.71 คน รายได้จากการปลูกอ้อยเฉลี่ย 9,401.36 บาทต่อไร่ รายจ่ายจากการปลูกอ้อยเฉลี่ย 4,921.27 บาทต่อไร่ (2) เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกอ้อยโรงงานในช่วงปลายฤดูฝน ไถเตรียมดินก่อนปลูกเฉลี่ย 6.33 ครั้ง อายุไถอ้อยเฉลี่ย 2.89 ปี ใช้น้ำฝนในการปลูกอ้อย เกษตรกรเกือบสองในสามไม่เคยผ่านการฝึกอบรมเกี่ยวกับการปลูกอ้อย (3) คุณลักษณะของอ้อยและการขนส่งผลผลิตมีระดับความสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจของเกษตรกรในระดับมาก (4) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกอ้อยโรงงานของเกษตรกร ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ประสบการณ์ในการปลูกอ้อย จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานผลิตอ้อย และการได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการปลูกอ้อย (5) เกษตรกรมีปัญหาเกี่ยวกับการปลูกอ้อยโรงงานในระดับปานกลาง มีข้อเสนอแนะ ได้แก่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการประสานแหล่งจำหน่ายปัจจัยการผลิตราคาถูกลงและจัดหาแหล่งสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำให้แก่เกษตรกร รัฐบาลควรมีการปรับราคาอ้อยขึ้นต้นรวมทั้งเงินช่วยเหลือค่าอ้อยขึ้นต้นให้สูงขึ้น โรงงานน้ำตาลควรมีการจัดสรรคิวอ้อยรวมทั้งจ่ายเงินค่าอ้อยให้เร็วขึ้น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการส่งเสริม/สนับสนุนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

คำสำคัญ: ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ อ้อยโรงงาน ศรีษะนาลัย สุโขทัย

* นักศึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช prangthong23@hotmail.com

** รองศาสตราจารย์ประจำสาขาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช sineenuch.san@stou.ac.th

*** รองศาสตราจารย์ประจำสาขาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช agastpar@stou.ac.th

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3
The 3rd STOU Graduate Research Conference

Abstract

The objectives of this study were to study (1) the basic social and economic conditions of farmers, (2) the general conditions and process of sugarcane production of farmers (3) the farmers' decision-making in growing sugarcane, (4) the factors affecting the decision-making in sugarcane production of farmers, and (5) the problems and suggestions of farmers for the sugarcane production.

This study was a survey research. The population in this study were 1,277 farmers who had produced sugarcane in Si Satchanalai District of Sukhothai Province in the production year of 2011/2012. The samples were selected by using stratified random sampling methodology and drawing lots from the farmers' name list up to 305 persons. The data were collected by using a structured interview. The statistical methodology used to analyze the data by computer programs were frequency, percentage, minimum value, maximum value, mean, standard deviation, interpretation and multiple regression analysis.

The findings of this study were as follows: (1) Nearly two-thirds of farmers were male and their average age was 47.11 years old. Most of them were married and educated at primary level. The average number of their family members was 3.81 persons. Almost all of them were members of a farmer institute. The average duration of their experience in the sugarcane production was 9.39 years. The average of their area used for growing sugarcane was 44.57 rai. The average number of labors in their families for sugarcane production was 2.21 persons, and labors employed was 13.71 persons. Their average income and expense from sugarcane production were 9,401.36 and 4,921.27 baht per rai, respectively. (2) Most farmers grew sugarcane in the late rainy season. The average number of plowing for soil preparation before planting was 6.33 times. The average year for keeping sugarcane stump was 2.89 years. Rainwater was used for sugarcane production. Nearly two-thirds of farmers had never been trained in sugarcane production. (3) Characteristics of sugarcane and transportation of products had a significance level that affected the decision-making of farmers. (4) Factors affecting the decision-making of farmers in growing sugarcane were gender, level of education, number of family members, experience in growing sugarcane, number of family members as labors for growing sugarcane and participation in training on sugarcane production. (5) The studied farmers had problems at medium level. The suggestions including the relevant departments should coordinate for sale distribution channels and sourcing inputs for low-interest loans to farmers. Government sector should adjust gross sugarcane price including sugarcane subsidy for the higher margin. Sugarcane queues should be properly allocated, and sugarcane payment should be made more sooner. Lastly, relevant agencies should be encouraged to seriously provide sugarcane farmers with continued support.

Keywords: Factors affecting the decision-making, Sugarcane, Si Satchanalai, Sukhothai